

Voortgangsrapportage
CO₂-Prestatieladder 2016
(eis 3A1 en 3B1)

Gebouwen A. Hak in Tricht

Rotterdam, 31 augustus 2017

Auteurs:

Rianne van der Veen, Stichting Stimular
Onno Elzinga, A.Hakpark B.V.

Stimular →

*De werkplaats voor
Duurzaam Ondernemen*

Geaccordeerd door:

Onno Elzinga
Corporate Manager QHSE & Sustainability

COLOFON

Het format voor deze rapportage is opgesteld door Stichting Stimular. Stichting Stimular vertaalt de groeiende vraag om duurzaamheid naar praktische instrumenten en werkwijzen voor MKB-bedrijven, brancheverenigingen, overheidsorganisaties en zorgaanbieders. Stichting Stimular is de werkplaats voor Duurzaam Ondernemen!

Stichting Stimular
Scheepmakershaven 27c
3011 VA Rotterdam
t 010 - 238 28 28
f 010 - 437 93 03
e mail@stimular.nl
i www.stimular.nl

Inhoud

1	INLEIDING	4
2	BESCHRIJVING ORGANISATIE	4
3	ACTUELE CO ₂ -FOOTPRINT (EIS 3.A.1)	5
4	VERGELIJKING MET VORIG JAAR	7
5	VOORTGANG REDUCTIEDOELEN (EIS 3.B.1)	8
6	VOORTGANG IMPLEMENTATIE MAATREGELEN (EIS 3.B.1)	10
7	KRUISTABEL ISO 14064	11

1 INLEIDING

A. Hak is een groot bedrijf bestaande uit meerdere BV's, gevestigd op meerdere locaties in binnen- en buitenland. Het hoofdkantoor is gevestigd in Tricht, waar de volgende BV's gevestigd zijn: A.Hak Leidingbouw, A.Hak Industrial Services, Materieel Exploitatie Tricht, A.Hak Electron, A.Hakpark en A.Hak International.

A. Hak werkt aan energiebesparing en inzet van duurzame energie, onder andere in het kader van de CO₂-Prestatieladder. De nulmeting (referentiejaar 2014), doelstellingen en geplande maatregelen in de gebouwen van A. Hak in Tricht zijn beschreven en onderbouwd in het rapport Energie Audit Tricht. Deze Energie Audit is in 2015/2016 uitgevoerd in het kader van de Energie Efficiëntie Richtlijn (EED). Minimaal jaarlijks wordt de voortgang en het resultaat van de inspanningen geëvalueerd en gerapporteerd.

Dit rapport beschrijft de voortgang van de CO₂-reductie in het hoofdkantoor van A.Hak in Tricht, in 2016 ten opzichte van 2015. Het betreft hier alleen de gebouwgebonden energie: **elektriciteitsverbruik en brandstoffen voor verwarming**.

Dit rapport voldoet aan de eisen van de CO₂-Prestatieladder Handboek 3.0 en ISO 14064-1 par 7.3.1. In hoofdstuk 7 is een kruistabel opgenomen.

2 BESCHRIJVING ORGANISATIE

Gebouwen in Tricht

Op de vestiging van A.Hak in Tricht is een aantal bedrijfsonderdelen actief, zoals beschreven in hoofdstuk 1. De totale oppervlakte van het terrein is ca 4 ha, waarvan ca. 12.000 m² kantoor of werkplaats (over verschillende verdiepingen). Er is een ondergrondse parkeergarage en een aantal bovengrondse parkeerplaatsen. Een deel van het gebied is ingericht als demonstratietuin. Er is ook een woonhuis dat gebruikt wordt als gastenverblijf.

De bouw is vanaf de jaren '70 in diverse etappes volbracht. In 2012 is een grote verbouwing geweest waarbij een groot deel van alle panden is herbouwd dan wel gerenoveerd. Hierbij is rekening gehouden met duurzaamheid en energiebesparing. Zo is het kantoorgebouw van Industrial Services en hal 1 t/m 4 op een WKO (Warmte-Koude-Opslag) aangesloten en goed geïsoleerd.

CO₂-reductiebeleid

A.Hak heeft zich ten doel gesteld om de CO₂-uitstoot te reduceren door het energieverbruik te reduceren en duurzame energie te gebruiken. Deze doelstellingen zijn gericht op het totale energiegebruik van de organisatie:

- bedrijfsgebouwen
- wagenpark en materieel
- projecten

Alle medewerkers hebben de taak om bij hun werkzaamheden energie te besparen. Het thema energiebesparing is een vast onderdeel van alle vormen van werkoverleg en het directie-overleg.

Er zijn kwantitatieve doelen opgesteld met als doeljaar 2019. Deze doelen zijn gebaseerd op de uitkomsten van de energie-audit (EED = energiebeoordeling), een analyse van de CO₂-footprint en de actieplannen met reductiemaatregelen in de

vestiging Tricht. De reductiedoelen en de voortgang wordt beschreven in hoofdstuk 5.

Organisatiegrens

A.Hak heeft de leveranciersanalyse (A/C-analyse) uitgevoerd voor de gecertificeerde bedrijven. De resultaten zijn opgenomen in het document Verantwoording organisatiegrens A.Hakpark. In de organisatorische grens zijn geen wijzingen ten opzichte van het referentiejaar.

3 ACTUELE CO₂-FOOTPRINT (EIS 3.A.1)

Wij berekenen jaarlijks onze CO₂-footprint met de Milieubarometer. Hierin kunnen alle verbruiken worden ingevuld; vervolgens wordt de daarbij behorende CO₂-uitstoot automatisch berekend en vergeleken met het basisjaar. De indeling van scopes en berekening van onze CO₂-footprint voldoen aan de eisen van de CO₂-Prestatieladder.

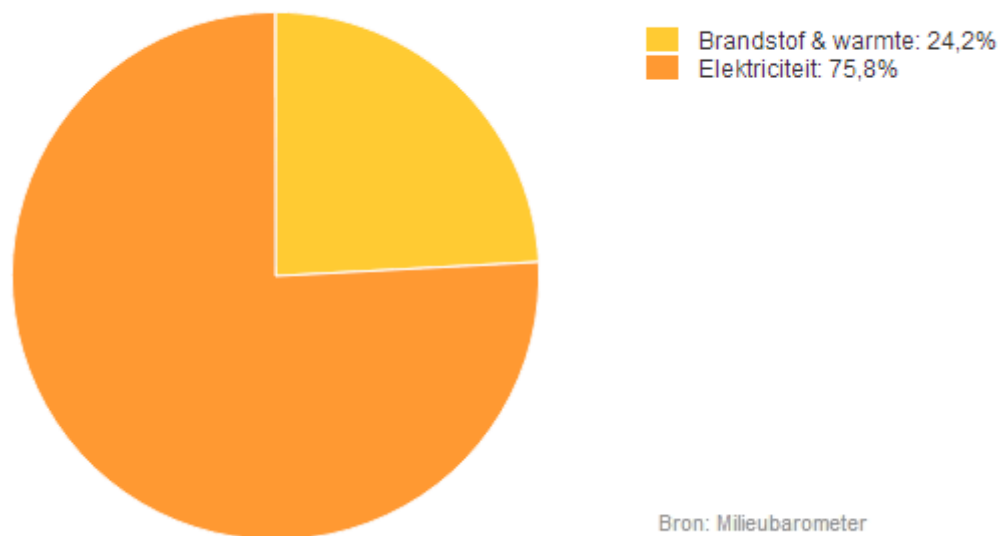
De gebruikte CO₂-emissiefactoren komen overeen met de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Het betreffen de nieuwe CO₂-emissiefactoren van www.co2emissiefactoren.nl.

De in de Milieubarometer ingevulde verbruiksgegevens komen overeen met de inkoopgegevens zoals deze intern zijn verzameld. Bijna alle gebruikte gegevens voor de berekening van de CO₂-footprint zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten verbruiken. Hierdoor is de onzekerheidsmarge zeer gering. In de 'notities' in de Milieubarometer zijn de gegevensbronnen vermeld.

Tabel 1 toont de CO₂-footprint van A. Hak in Tricht van het jaar 2016 (gebouwgebonden energie). Figuur 1 toont de verdeling per thema. Het elektriciteitsverbruik is dominant in de CO₂-footprint.

TABEL 1: CO₂-FOOTPRINT 2016 VAN GEBOUWEN IN TRICHT

			CO ₂ -parameter		CO ₂ -equivalent	
Elektriciteit						
Ingekochte elektriciteit	825.352	kWh	0,526	kg CO ₂ / kWh	434	ton CO ₂
Brandstof & warmte						
Aardgas voor verwarming	73.301	m ³	1,89	kg CO ₂ / m ³	138	ton CO ₂
			Totaal		572	ton CO ₂

FIGUUR 1: VERDELING CO₂-FOOTPRINT 2016 NAAR THEMA'S

Overig

Verbranding van biomassa vond niet plaats in Tricht in 2016. Er heeft geen broeikasgasverwijdering of compensatie plaatsgevonden in 2016. Er zijn geen noemenswaardige uitzonderingen te noemen op het GHG Protocol. De emissie-inventaris van A.Hak is niet geverifieerd door Verifiërende Instelling.

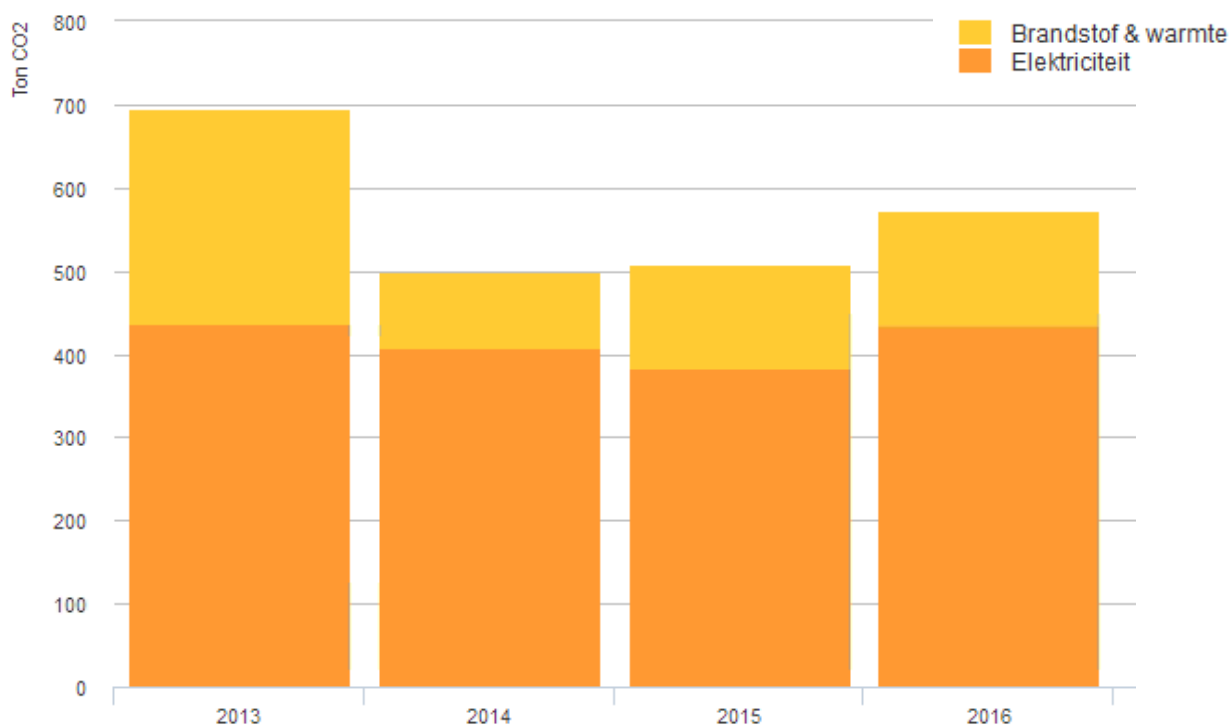
Onafhankelijke interne controle

De kwaliteit van de emissieregistratie wordt jaarlijks verbeterd (indien mogelijk). Er is een onafhankelijke controle uitgevoerd op de emissie-inventaris, door Stichting Stimular. De aandachtspunten uit deze controle zijn verwerkt.

4 VERGELIJKING MET VORIG JAAR

Figuur 2 toont de CO₂-uitstoot in de gebouwen in Tricht in de jaren 2013 t/m 2016. Ons referentiejaar voor monitoring is 2015, maar in 2013 en 2014 hebben we ook de Milieubarometer ingevuld.

Uit de grafiek blijkt dat er ten opzichte van 2015 een stijging is van 13%. Ten opzichte van 2013 is er echter een daling van 17,7%. Het gasverbruik van 2014 is niet compleet, want dit is niet bekend. Daarom hebben we 2015 als referentiejaar gekozen.

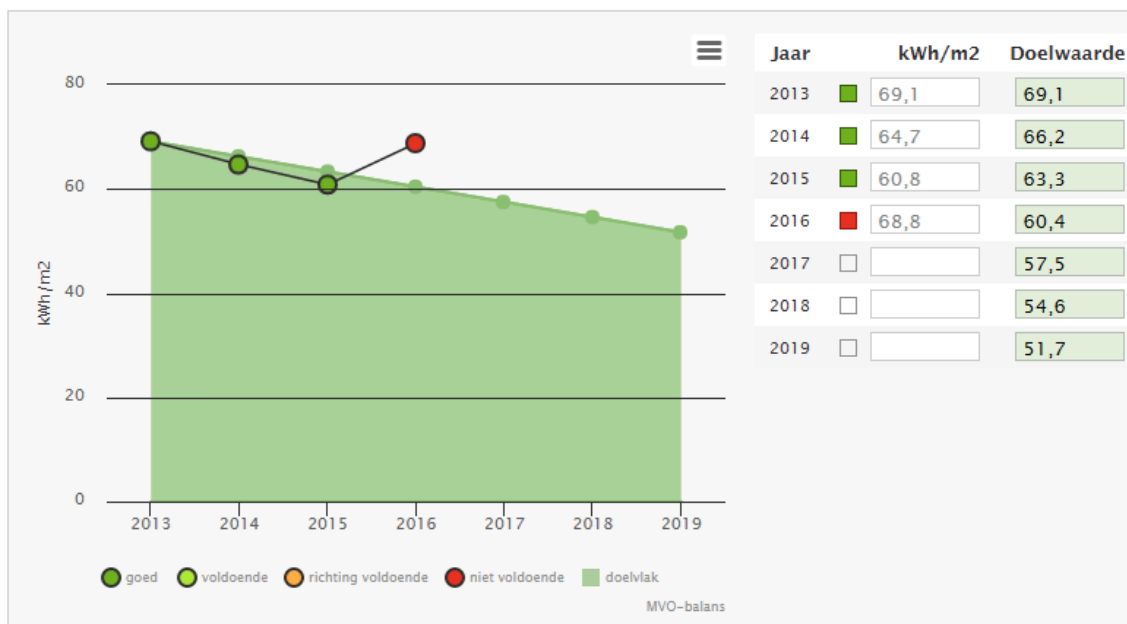
FIGUUR 2: CO₂-UITSTOOT LOCATIE TRICHT 2013 T/M 2016

5 VOORTGANG REDUCTIEDOELEN (EIS 3.B.1)

Er zijn kwantitatieve doelen opgesteld met als doeljaar 2019. Deze doelen zijn gebaseerd op de uitkomsten van de Energie Audit, een analyse van de energieverbruikers en de actieplannen met reductiemaatregelen op de locatie Tricht. De maatregelen zijn benoemd in hoofdstuk 6.

De MVO-balans laat de vorderingen ten opzichte van de reductiedoelstellingen zien.

Elektriciteitsverbruik per vloeroppervlak (kWh/m²)

Toelichting op de indicator

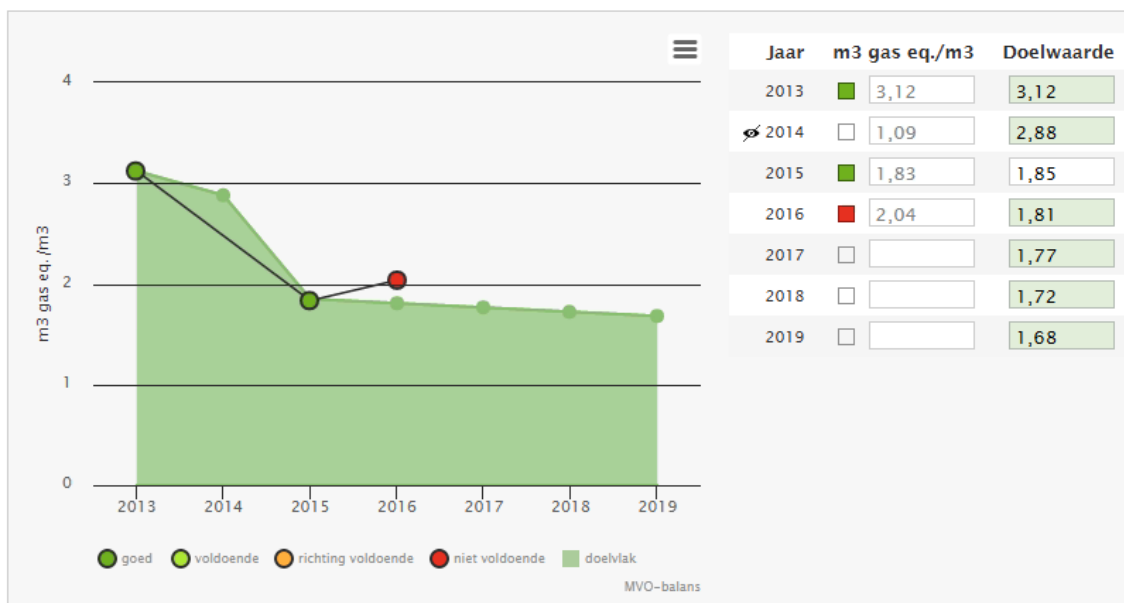
Het elektriciteitsverbruik in het kantoorpand wordt gevolgd per m² vloeroppervlak. Onze doelstelling is 15% energiebesparing per m² vloeroppervlak in 2019 ten opzichte van 2015. Wij maken geen gebruik van groene stroom.

Onze ontwikkeling

In 2016 is de doelstelling niet gehaald. Het elektriciteitsverbruik per vloeroppervlak is gestegen. Dit komt mede doordat A.Hak Electron naar Tricht is verhuisd, waardoor per vloeroppervlak meer mensen aanwezig zijn en meer computers e.d. worden gebruikt. Ook heeft er meer materieel 'stil gestaan'. Die momenten worden dan gebruikt om preventief onderhoud uit te voeren.

Onze verwachting is dat de CO₂-uitstoot in 2017 zal toenemen doordat A.Hak Drillcon vanuit Helmond naar Tricht zal verhuizen.

Verwarming per gebouwinhoud (m³ gas eq./m³)

Toelichting op de indicator

De energie voor verwarming in de gebouwen wordt gevolgd per m³ gebouwinhoud. Onze doelstelling voor warmte is 8% energiebesparing per m³ gebouwinhoud in 2018 ten opzichte van 2015.

Het gasverbruik in 2014 is niet bekend en is daarom niet weergegeven in de grafiek. Het elektriciteitsverbruik van de WKO is niet meegerekend in het energieverbruik voor verwarming.

Onze ontwikkeling

Het energieverbruik voor verwarming is sterk gedaald ten opzichte van 2013. In 2013 werd nog propaan gebruikt voor verwarming van de panden. In 2014 is een gasaansluiting aangebracht en daarnaast wordt een WKO gebruikt voor verwarmen en koelen.

In 2016 is de doelstelling niet gehaald. Dit komt doordat het inregelen van de WKO nog steeds tot problemen leidt. Om de problemen op te lossen is een flinke investering nodig (> €25.000). Gezien de financiële positie van A.Hak is dit voorlopig niet aan de orde.

Onze verwachting is dat de CO₂-uitstoot in 2017 zal toenemen doordat A.Hak Drillcon zich ook in Tricht zal vestigen.

6 VOORTGANG IMPLEMENTATIE MAATREGELEN (EIS 3.B.1)

In onderstaande tabel staan de energiebesparende maatregelen die A. Hak in 2016 t/m 2019 gaat uitvoeren in haar bedrijfspanden in Tricht. Deze maatregelen zijn vastgesteld in de Energie Audit die in 2015-2016 is uitgevoerd.

Maatregel	Planning	Prioritering	Wie
Elektriciteitsverbruik			
Fontein uitschakelen buiten kantoor tijden.- af en toe aanlaten tegen algen.	Op advies van de installateur van de fontein wordt dit niet gedaan omdat dit de levensduur van de fontein verkort.	Vervallen	~~
Tijdschakelaar koffie-snoep – en shopperautomaten	Op advies van de verhuurder van de automaten wordt dit niet gedaan omdat de besparing verwaarloosbaar is, maar het aan- en uitschakelen de apparaten niet ten goede komt.	Vervallen	~~
Compressor buiten werktijden uit.	Vanwege regelmatig gebruik compressor (centrale leiding) in weekend door HIS (ander gebouw, gebruikers hebben niet overal toegang toe) is dit nog niet toegepast. Onderzocht wordt hoe aan/uitzetten door HIS medewerkers mogelijk kan worden. Actie < oktober 2017	Hoog	Interne dienst
Daglichtregeling hal 1 t/m 4	In hallen 1 t/m 4 worden ook precisie werkzaamheden uitgevoerd waarbij continu goed licht nodig is. Om te bekijken of dat mogelijk blijft met daglichtregeling (gebruikers van de hallen twijfelen daar aan), wordt in de zomer van 2017 dit gemeten en getest. Daarna wordt besluit genomen om dit toe te passen.	Hoog	Interne dienst
Ledverlichting en daglichtregeling materieeldienst	Bij natuurlijk vervangingsmoment	Middel	Interne dienst
Ledverlichting parkeergarage	Bij natuurlijk vervangingsmoment	Middel	Interne dienst
Gebouwbeheersysteem inregelen en lekkages en filters	Opgenomen in onderhoudsplan	Uitgevoerd	~~
Compressor vervangen	Bij natuurlijk vervangingsmoment. De kosten hiervoor bedragen €18K. Gezien de financiële positie van A.Hak is dit voorlopig niet aan de orde.	Middel	Interne dienst
Brandstoffen voor verwarming			
Gebouwbeheerssysteem controleren	Voor 1 januari 2018	Hoog	Energy Services of interne dienst
Tijdschakelaar op de verwarmingsinstallaties	Voor 1 januari 2018	Middel	Interne dienst
Duurzame energie			
WKO is reeds aanwezig, zonnepanelen is overwogen, maar doen we voorlopig niet.			

7 K R U I S T A B E L I S O 1 4 0 6 4

Kruistabel ISO 14064-1 §7.3.1 en Voortgangsrapport CO₂-Prestatieladder Tricht

ISO14064-1 § 7.3		Hst. Voortgangsrapport
a	Beschrijving van de rapporterende organisatie	2
b	Verantwoordelijke persoon	6
c	Verslagperiode	1
d	Documentatie van de organisatiegrenzen	2
e	Directe CO ₂ emissies	3
f	Beschrijving CO ₂ -emissies van verbranding van biomassa	3
g	Reducties of verwijdering van CO ₂ -emissies	3
h	Uitsluitingen GHG-bronnen	3
i	Indirecte emissies	3
j	Basisjaar en referentiejaar	1
k	Wijzigingen in basisjaar en overige historische data	3
l	Kwantificeringsmethoden en toelichting op de keuze	3
m	Toelichting van veranderingen van kwantificeringsmethoden welke voorafgaand gebruikt zijn	3
n	Referentie/documentatie emissiefactoren en verwijderingsfactoren	3
o	Beschrijving van invloed van onzekerheden met betrekking tot de nauwkeurigheid van emissie- en verwijderingsdata.	3
p	Verklaring van overeenstemming met ISO 14064-1	1
q	Statement met betrekking tot de verificatie van de emissie-inventaris, inclusief vermelding van de mate van zekerheid.	3